

5. Combinatie Wandelroute Landgoed TerWorm;

1 en 2, (± 6,8 km)

Deze wandelroute is geschikt voor rolstoelen, scootmobielen en kinderwagens.

De route is geheel verhard, grotendeels vlak (slechts voor een klein gedeelte licht hellend).

1. Wandelroute Kasteel TerWorm,

Hoeve Den Driesch, ± 3,7 km

2. Wandelroute Kasteel Cortenbach, ± 4,9 km

Zie ook de plattegrond.

Afkortingen R = rechts L = links Rd = rechtdoor

Het volgen van de route is geheel op eigen verantwoording.

Het meenemen van een mobiele telefoon is altijd aan te raden.

Het gebruik van stoep of weg is naar eigen keuze.

Toegankelijk terras en MIVA toilet zijn aanwezig bij Hotel Van Der Valk. Honden zijn toegestaan op het terras en in de bar. Niet in het restaurant. Blindengeleidenhonden/ assistentiehonden mogen wel in het restaurant.

Er is een MIVA toilet bij Kasteel TerWorm. Het terras heeft een trapje met 3 treden. Er is een oprijplaat aanwezig, maar deze is wel redelijk steil. Enige hulp is waarschijnlijk nodig. Honden zijn niet toegestaan. Blindengeleidehonden/ assistentiehonden wel.

Opmerkingen, veranderingen of onjuistheden kunt u melden op de website van de Cliëntenraad Gehandicapten Heerlen (www.clientenraad-gehandicapten-heerlen.nl).

14-08-2020. Ank Gerrits

Vertrekpunt: parkeerplaats Van Der Valk Hotel Heerlen,
Terworm 10, 6411 RV Heerlen

Hotel Van Der Valk heeft een rolstoelingang en een MIVA toilet. Wil je vóór of ná de wandeling iets eten of drinken, dan is dat hier mogelijk.

Vanaf de parkeerplaats sla je R. af, tussen de pilaren door, en kom je op een verharde weg met aan weerszijden een fiets-wandelpad.

Deze weg is niet autovrij (bezoekers/gasten van restaurant/hotel TerWorm). Aan weerszijden van deze weg staan bankjes.

Aan de R. zijde ligt een gerestaureerde boerderij, waar mogelijk iemand van de Van Der Valk familie woont.

Verderop aan de R. kant ligt een landgoed imker en nog iets verder aan de R. kant staan weer bankjes.

Je slaat de 1^e weg L. in.

Je ziet de toegangspoort van Kasteel TerWorm voor je liggen.

Het kasteel maakt deel uit van het gelijknamige Landgoed TerWorm.

Het kasteel is bekend sinds de 14e eeuw en werd bewoond door diverse adellijke families. In de 18e eeuw (1767) werd het kasteel gerestaureerd, en werd voor het kasteel een tuin in Franse rococostijl aangelegd.

Eind 19e eeuw (1891) kreeg het kasteel zijn huidige uiterlijk. Gedurende het grootste deel van de 20e eeuw was het kasteel en het bijbehorende landgoed in handen van de Oranje-Nassau Mijn. Onder het landgoed ligt het gangenstelsel van de voormalige kolenmijn. Op het kasteel woonden in die periode opzichters, kunstenaars, de boswachter en de badmeester. Bij het kasteel lag in die tijd een groot openluchtwembad, waar hele generaties Voerendalers en Heerlenaren hebben leren zwemmen. Na de mijnsluiting stelden overheidsbestuurders en de ON voor om een grootschalig pretpark te stichten op het landgoed. De Heerlense bevolking liep deze pretparkplannen in 1983 letterlijk en figuurlijk onder de voet in een groots opgezette en breed gesteunde protestmars. In de laatste decennia van de twintigste eeuw raakte het kasteel erg in verval, tot het opgekocht werd door hotelketen Van der Valk. Deze restaureerde het kasteel in de periode 1997-1999. Nu is er een hotel en een restaurant gevestigd.

Je kunt hier iets eten of drinken.

De bar is rolstoeltoegankelijk, het terras heeft een drietal treden.

Oprijplaat (redelijk steil) is aanwezig. Enige hulp kan nodig zijn.,

Een MIVA toilet is aanwezig.

Het hotel heeft één rolstoeltoegankelijke kamer.

Honden zijn niet toegestaan. Blindengeleidehonden en assistentiehonden wel.

Je vervolgt de weg. Aan de R. zijde ligt het kasteel met de mergelstenen boogbrug uit 1843 naar de hoofdingang.

Aan de L. zijde liggen De Oranjerie en de Kasteeltuinen in rococostijl, met een fontein. Door deze tuinen kun je wandelen. De meeste paden zijn half verhard met kiezelsteentjes.

De Oranjerie is een officiële trouwlocatie van de Gemeente Heerlen.

Je vervolgt de weg en gaat over een brug met een wit hekwerk. Hier stroomt de Geleenbeek. Op het bord vind je gegevens over de waterkringloop van de Geleenbeek.

Aan de R. zijde lag het natuurzwembad TerWorm (1920-1984). Het zwembad is teruggegeven aan de natuur en het kwelwater heeft daar samen met de natuur een stukje oerbos gevormd, met watervogels en amfibieën.

Aan de L. zijde lag de fietsenstalling van het zwembad.

Je vervolgt de verharde weg en ziet op een gegeven moment de grote, oude plataan voor je.

Deze plataan staat bekend als: De 'dikke eik' van TerWorm. Mogelijk is de boom ouder dan 250 jaar. De bevolking ziet er al jaren een 'dikke eik' in, wat gezien de naam van de weg (Eikendermolenweg) niet zo verwonderlijk is.

De plataan is circa 30 meter hoog en heeft een stamomtrek van 5,65 meter.

De Troostboom van TerWorm is waarschijnlijk rond 1749 aangeplant door graaf Vincent van der Heyden, genaamd Belderbusch, die toen eigenaar van Haus Terheyden in het Duitse Pannesheide en Landgoed Terworm was. De aanleiding was waarschijnlijk de geboorte van zijn zoon Karel Leopold van der Heyden Belderbusch, die van 1749 tot 1826 leefde. Door de jaren heen

verwierf de boom zijn reputatie als Troostboom, waar mensen bidbriefjes neerlegden.

Bij de plataan staat een bankje.

Je laat de plataan L. liggen en vervolgt de weg (Koekoeksweg); een fiets/wandelroute.

Bij de T splitsing ga je R. af. Even verderop staat aan de L. kant een bankje. Voor je zie je de voetbalvelden van R.K.V.V. Weltania.

Je neemt de eerste weg R. en gaat het fietspad op.

Verderop staat aan de L. kant weer een bankje. De weg vervolgend kom je langs Hoeve Den Driesch aan je R. zijde.

Deze eeuwenoude hoeve (1733) is één van de pachthoeves, die bij Kasteel TerWorm hoorden.

Het was een grote hoeve, waarvan nu slechts een klein gedeelte is overgebleven, dat onder Natuurmonumenten valt en gerestaureerd wordt.

Hier ontspringen twee bronnen, waarvan het water via een beekje door het bos achter deze hoeve, naar het oude openluchtwembad loopt.

Aan je L. kant loopt een autoweg.

Je vervolgt het fietspad en komt bij een T splitsing, waar je L. af slaat.

Je vervolgt deze weg, gaat de brug over, over de autoweg.

Aan de R. zijde staat een bankje.

Bij de gele varkensoren ga je L. af het pad op. Hier staat een bord verboden voor auto's en fietsers. Dit pad is vlak, onverhard en kan na regenval wat modderig zijn. Aan je L. zijde loopt de autoweg.

Je vervolgt dit pad, wat onverhard blijft. Het heeft wel een harde ondergrond, maar loopt hier en daar wat schuin af en kan op enkele plaatsen wat hobbelig zijn. Met een elektrische rolstoel of scootmobiel is het goed te doen, met een handbewogen- of duwrolstoel iets lastiger. Een deel van het pad heeft een grasrand in het midden.

Bij de driesprong ga je R. af. Hier liggen 3 dikke keien, staat een kruisbeeld en een bankje. Om bij het bankje te komen, moet je wel een klein stukje over gras, maar hier is het even goed toeven.

Je vervolgt het pad, dat wederom onverhard is, maar wel een harde ondergrond heeft met wat kiezelsteentjes. In de bocht, een stukje verderop, staat aan de L. zijde een bankje. Hier moet je weer over een stukje gras om bij het bankje te komen.

De weg draait naar R.

Aan de L. zijde liggen de tennisbanen van Tennisvereniging Voerendaal.

Aan de R. kant ligt de schietbaan van Koninklijke Schutterij Sint Sebastianus Voerendaal.

Bij de driesprong zie je voor je Kasteel Cortenbach en ga je L. af.

Deze weg is verhard met aan de L. zijde de ingang van de tennisbanen en aan de R. zijde het kasteel.

Kasteel Cortenbach is een van de vijf kastelen van Voerendaal. Het kasteel bevindt zich ten noordoosten van Voerendaal en is tegenwoordig particulier bezit en niet voor publiek te bezichtigen.

De oorspronkelijke middeleeuwse burcht, waarvan uit de resten het huidige kasteel is opgebouwd, en de bijbehorende kasteelhoeve stammen beiden uit de 14e eeuw. De enige overblijfselen van de burcht zijn onder andere twee ronde torens, die vervaardigd zijn uit de plaatselijke Kunradersteen, vermoedelijk de hoektorens van de voorburcht. Daarnaast is er nog een deel van de walmuur overgebleven. Het huidige kasteel is rond 1713 als herenhuis gebouwd door de Akense handelaar Herman Lamberts, die sinds 1682 heer van Cortenbach was, nadat hij het oude liet slopen. In 1776 is het nog eens grotendeels herbouwd. In 1869 overleed de weduwe van de laatste Nederlandse mannelijke telg van het geslacht De Lamberts de Cortenbach op het kasteel.

De voorburcht heeft een karakteristieke toegangspoort met een uivormige torenspits, er is een agrarisch bedrijf gevestigd. Het kasteel zelf was vanaf 1939 een exclusief hotel/restaurant. Sinds 1988 is het kasteel het hoofdkantoor van familiebedrijf Vebego, dat internationaal actief is in facilitaire dienstverlening en zorg.

Het kasteel is een rijksmonument.

Je kunt even een smal paadje aan de R. zijde in gaan om het kasteel wat beter te kunnen zien. Kan wel modderig zijn.

Je vervolgt de verharde weg en gaat bij de driesprong R. af. Aan de L. zijde staat een bankje.

Even verderop ga je R. het fietspad op (Knooppunt 54). Dit fietspad is verhard en vlak op een klein gedeelte na, wat redelijk steil naar beneden gaat. Het fietspad loopt over een beekje en aan weerszijden bevindt zich een drassig gebied met bomen en struiken. Aan de R. zijde staat een bankje.

Aan het einde van dit fietspad ga je R. af richting knooppunt 53 en vervolgt het fietspad. Aan de L. zijde loopt het spoor. Een heel stuk verder kom je weer bij de gele varkensruggen, nu aan je R. zijde, waar je in het begin het pad bent ingeslagen. Je gaat de brug over de autoweg over en komt op de verharde weg, die je helemaal vervolgt tot aan de parkeerplaats van hotel Van Der Valk; het startpunt van de wandeling.